

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)

stwierdzam nieważność

§ 7. ust. 4 we fragmencie: „usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i” oraz § 7 ust. 5 uchwały nr LXXII/441/2024 Rady Miejskiej w Międzyzlesiu z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym usługi sąsiedzkie, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłatności, jak również trybu ich pobierania.

Uzasadnienie

Rada Miejska w Międzyzlesiu na sesji w dniu 29 lutego 2024 r. podjęła uchwałę nr LXXII/441/2024 w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym usługi sąsiedzkie, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłatności, jak również trybu ich pobierania – dalej: uchwała.

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 6 marca 2024 r.

W toku badania legalności uchwały organ nadzoru stwierdził, że:

§ 7. ust. 4 we fragmencie: „usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i” oraz § 7 ust. 5 uchwały zostały podjęte z istotnym naruszeniem art. 50 ust. 6 i 6a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), polegającym na przekroczeniu zakresu upoważnienia wynikającego z delegacji ustawowej.

Rada Miejska w Międzyzlesiu podjęła uchwałę nr LXXII/441/2024 na podstawie art. 50 ust. 6 i 6a ustawy o pomocy społecznej – dalej: ustawa. Z przepisu art. 50 ust. 6 ustawy wynika dla rady gminy kompetencja do określenia, w drodze uchwały, szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Natomiast z art. 50 ust. 6a wynika dla rady gminy (w przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich) kompetencja do określenia – w uchwale podjętej na podstawie art. 50 ust. 6 ustawy – szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich oraz sposobu rozliczania wykonywania takich usług.

I.

W §7 ust. 4 uchwały Rada Miejska w Międzyzlesiu postanowiła, że „Rozliczenie za świadczenie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i usług sąsiedzkich dokonywane jest miesięcznie w oparciu o Kartę realizacji usług osoby świadczącej usługi, potwierdzonej pisemnie przez świadczeniobiorcę. W karcie realizacji usług wskazuje się: imię i nazwisko świadczeniobiorcy, imię i nazwisko osoby świadczącej usługi oraz dni, godziny i wymiar czasowy świadczenia usług w danym miesiącu kalendarzowym.”

Wskazać należy, że ustawodawca upoważnił radę gminy do określenia sposobu rozliczania wyłącznie w odniesieniu do usług sąsiedzkich, w związku z czym regulacje uchwały – w zakresie, w jakim ustalają sposób rozliczania wykonywania usług opiekuńczych niebędących usługami sąsiedzkimi oraz specjalistycznych usług opiekuńczych – należy uznać za podjęte z przekroczeniem upoważnienia ustawowego zawartego w przepisie art. 50 ust. 6 ustawy, a więc z istotnym naruszeniem prawa.

II.

W § 7 ust. 5 uchwały Rada Miejska w Międzyzlesiu postanowiła, że „Zaprzestaje się dochodzenia odpłatności za usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i usługi sąsiedzkie udzielone osobom samotnym za miesiąc, w którym nastąpił zgon świadczeniobiorcy”.

Mając na uwadze zakres przyznanych – na mocy przepisów art. 50 ust. 6 i 6a ustawy o pomocy społecznej – radzie gminy kompetencji, stwierdzić należy, że ustawodawca nie upoważnił rady gminy do regulowania kwestii dochodzenia należności z tytułu korzystania z usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i usług sąsiedzkich, w tym również w przypadku śmierci świadczeniobiorcy. W konsekwencji wskazane postanowienie uchwały należy uznać za podjęte z przekroczeniem upoważnienia ustawowego zawartego w przepisach art. 50 ust. 6 i ust. 6a ustawy, a więc z istotnym naruszeniem prawa.

Na marginesie wskazać należy, że kwestie możliwych sposobów postępowania wierzyciela wobec należności administracyjnoprawnych (a do takich należą należności z tytułu korzystania z usług opiekuńczych specjalistycznych usług opiekuńczych i usług sąsiedzkich) w przypadku śmierci zobowiązanego – regulują przepisy art. 64 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.) oraz przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2023 r. poz. 2505 ze zm.).

Stanowisko organu nadzoru potwierdza orzecznictwo sądownoadministracyjne. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 20 marca 2020 r. (sygn. akt WSA IV SA/Wr 34/20) stwierdził: „W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że normy kompetencyjne (...) powinny być interpretowane w sposób ścisły; przyjmuje się zakaz domniemania kompetencji. Stąd nie należy dokonywać wykładni rozszerzającej przepisów kompetencyjnych. Organ wykonujący kompetencję prawodawczą zawartą w upoważnieniu ustawowym jest obowiązany działać w granicach upoważnienia.”

Mając na uwadze powyższe, postanawia się jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem organu nadzoru – Wojewody Dolnośląskiego, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wojewoda Dolnośląski

Maciej Awizeń